

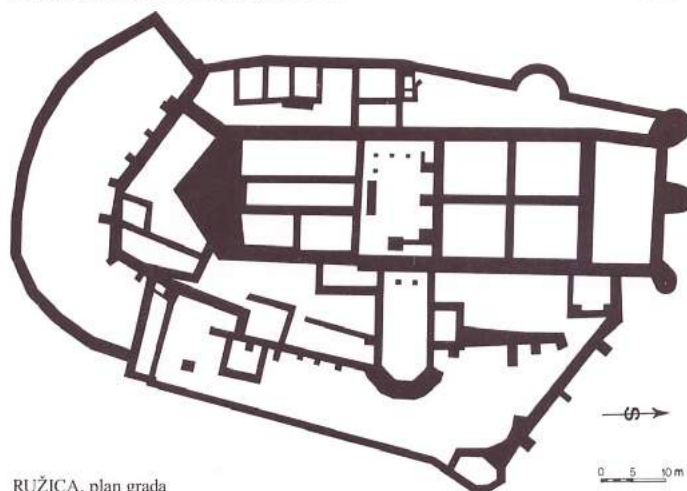

RUŽICA

na oblika. U stambenim su prostorijama bila sjedala smještena u prozorskim udubljenjima. Od ostalih arhit. detalja zanimljivi su konzole, ostaci kamina i renesansni prozori na zap. kuli. S ist. je strane, osim kule, prostrana gotička kapela s trostranim završetkom, poduprta potpornjima. S juž. je strane naknadno izgrađen, pretežno od opeke, polukružni zid s 11 ovećih strijelnica za topove. Konzervatorska služba Osijeka vodila je na gradu zaštitne radove 1966–72; među ostalim, nađeni su gotički pećnjaci.

LIT.: Gj. Szabo, Orahovičke gradine, VjHAD, 1913–14. — Isti, SG. — V. Radauš, SSS. — A. Horvat, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — D. Vukičević-Samaržija, Sakralna gotička arhitektura u Slavoniji, Zagreb 1986.

A. Ht.

RUŽICA, plan grada

RUŽIČKA, Kamilo, slikar (Gacko, Bosna i Hercegovina, 13. III. 1899 – Zagreb, 21. XI. 1972). Studirao na Akademiji u Zagrebu 1919–23 (Lj. Babić). Usavršavao se u Beču, Münchenu i Parizu. Bio je profesor na gimnazijama u Bakru, Varaždinu i Zagrebu. Radio je u Upravi za narodnu umjetnost i domaću radinost u Zagrebu (od 1947). Sudjelovao na izložbama Proljetnoga salona (1927, 1928), grupe »Zemlje« (1929–31) te Grupe zagrebačkih umjetnika i Grupe hrvatskih umjetnika. Do 1928. u njegovu se slikarstvu ogleda utjecaj kubizma sa sklonošću prema dekorativnosti i naglašenu plasticitetu (*Autoportret*, 1923). Tijekom djelovanja u krugu grupe »Zemlje« veže se uz slikarstvo socijalne tematike grada i primorskih naselja (*Brodski dobavljači*, 1929; *Torbar*, 1930; *Povratak s ribanja*, 1931). Njegov smisao za realistične motive dolazi do izražaja podjednako u slikarstvu kao i u mnogobrojnim ekspresivnim crtežima iz toga doba. U gvašu, temperi i akvarelu naglašava volumen, linearnu konturu i

intenzivne kontraste boja. — Samostalno je izlagao u Varaždinu (1927), Sarajevu (1929, 1931) i Zagrebu (1950, 1951). Manja retrospektivna izložba priredena mu je u Zagrebu 1983.

LIT.: A. Bonifačić, Kamilo Ružička, Savremenik, 1931, 24. — J. Draganić, Kamilo Ružička, u knjizi: Prikazi o umjetnosti, Zagreb 1935. — V. Jablan, Kamilo Ružička, Odjek (Sarajevo), 1956, 7. — J. Depolo, Zemlja 1929–1935, u katalogu: Nadrealizam – Socijalna umjetnost 1929–1950, Beograd 1969. — I. Zidić, Slikarstvo, grafika, crtež, u katalogu: Krička retrospektiva »Zemlja«, Zagreb 1971. — V. Maleković, Kubizam i hrvatsko slikarstvo (katalog), Zagreb 1981. — Ž. Košćević, Tendencije avangardi u hrvatskoj modernoj umjetnosti (katalog), Zagreb 1983. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987. — Ž. Kć.

RUŽIĆ, Branko, kipar (Slavonski Brod, 4. III. 1919). Diplomirao je kiparstvo 1944 (F. Kršinić, J. Lozica) i slikarstvo 1948 (M. Tartaglia) na zagrebačkoj Akademiji gdje je 1961–86. profesor. Započeo je kao slikar (*Zlodjelo okupatora*, 1948; *Seka*, 1952), ali se već 1956. opredijelio za kiparstvo (*Otac*, 1956). Radio skulpture pretežno u drvu te u bronci, gipsu, bakrenome limu, terakoti, kamenu i papiru. Sažetim formama, sugestivnim profilacijama i arhitektonskim volumenima u kojima opće prevladava nad pojedinačnim priključio se obnoviteljskoj struji hrv. kiparstva 50-ih godina. Skulptorsku ideju ostvaruje u procesu rada i izravnu susretu s materijalom. Statičnosti forme odgovara dinamika volumena, rezu rubova živost rustične površine. Ružićev je kiparski svijet raznovrstan: obuhvaća figure, portrete, nizove, skupine, živu i neživu prirodu. Karakteriziraju ga jednostavnost i monumentalnost, a mjestimično i specifične deformacije kojima se povlači nit humoralne i ironije. Ljudsku figuru oblikuje kao sugestivni antropomorfní znak ispunjen životnom snagom (*Limar I*, 1960; *Zbjeg*, 1961; *Cézanne II*, 1962; *Nika*, 1963; *Sjedeća figura*, 1966; *Sam*, 1970). U portretu nadilazi psihološko-fizionomijske odrednice određujući ga kao »arhitekturu koja gleda« (*Cézanne I*, 1962; *Mirko Rački*, 1975; *Voćarska 76*, 1975).

Nakon što je odredio pojedinca prelazi na nizove figura i skupine naglašena strukturalno-konstruktivnoga ritma (*Okrugli stol*, 1965; *Zagrljeni*, 1971). Pojedinaac i zajednica odrednice su unutar kojih propituje smisao postojanja. Teme ugroženosti, straha, zajedničkih poduhvata ili sudbina izrazio je u svojoj skulpturi kao potvrdu života (*Jasenovac II*, 1964; *Korablja*, 1966; *Seljačka buna*, 1970; *Drugo kameno doba*, 1972; *Tahijev križ II*, 1973). Njegov je izraz metaforičan; značenja se uvijek isprepleću kroz višeznačne oblike. Stukturu prirodnih odnosa uzima kao polazište, ali je istodobno i konstruktivan jer ih ustanovljuje kao sklop i vezu elemenata novoga reda. Intuitivno prihvaćajući oblike u kojima se zgušnjavaju predodžbe, stvara djela koja pokrivaju više segmenata stvarnosti. Životinje i ljudi, gradovi i brda, organsko i neorgansko pretaču se jedno u drugo, otkrivajući u zatvorenu krugu života mjesta najveće gustoće

K. RUŽIČKA, *Brodski dobavljači*. Zagreb, Moderna galerija

njegovih sadržaja (*Katedrala*, 1960; *Veliki krug*, 1967; *Torzo*, 1972). Napustivši tradicionalni rječnik kiparstva, uspostavio je vlastiti kao mogućnost da u skulpturu uvede nove sadržaje i da figuralnu tematiku obnovi iskustvima svojega vremena (*Zbor*, 1966; *Svirači*, 1971; *Donja zemlja*, *gornja zemlja*, 1972). Artikulirana obuhvatnim jezikom izvanrednih poetsko-likovnih raspona, Ružičeva skulptura proširuje estetski vidokrug suvremenoga kiparstva (*Golubinjak*, 1979; *Crna vrata*, 1982; *Svjetiljka*, 1985). Ostvario je i mnogobrojne radove u kamenu (*Okrugli stol*, 1969) te terakoti (*Mačke u šetnji*, 1984). Krajem 80-ih godina u skulpturu unosi boju kao element izraza (*Cvijeće*, 1987; *Canto Jondo*, 1988; *Mati*, 1988). Od 1989. radi skulpture od papira (niz raspela; *Kafka II*, 1989; *Radovanov portal*, 1990). God. 1992–93. ostvario je ciklus *Arhitektura-skulptura* u drvu (Dubrovnik, 1993; *Vijećnica*, 1993) kao rezultat viđenja svih oblika kroz skraćene forme.

Izveo je spomenike u kojima prisnost i poetska sugestija simbola utiskuju oblicima pečat vječnoga i univerzalnoga (*Spomenik poginulim Zagrepčanima* u Dotršćini kraj Zagreba, 1981; u kapeli Sv. Križa Franjevačkoga provincijalata u Sarajevu 1981. ciklus radova sakralne tematike). Ružičeve se skulpture nalaze na javnim mjestima i u inozemstvu (*Čudo u Milanu*, 1978 — trg u Fallersleben; *Fontana s pticama*, 1978 — Wolfsburg, Njemačka; *Hiljadudevetstotinasedamdeseta*, 1970 — park Barilla u Parmi, Italija). — God. 1966. radio je u Querceti (Italija) za Museo Henraux, a 1967–77. za Collezione Paiotti. God. 1971–79. surađuje s industrijom mramora »Naturstein Billen« u Wolfsburgu.

Samostalno je izlagao u Vinkovcima (1951, 1969, 1979, 1988), Zagrebu (1953, 1959, 1963, 1975, 1976, 1979, 1981, 1985, 1988, 1990, 1991, 1993), Beogradu (1958, 1963, 1970, 1977, 1979, 1982), Ljubljani (1960),

Zürichu (1967), Londonu (1969), Dubrovniku (1972, 1983, 1987), Hannoveru (1975), Budimpešti (1978), Rijeci (1978) i Slavonskome Brodu (1981) i dr. Sudjelovao je na Bijenalu u Veneciji 1964 (nagrada »David Bright Fondation«). Monografska izložba priređena mu je u Zagrebu 1972, a retrospektivna u Varaždinu 1986. Bavio se teorijom i

B. RUŽIĆ, *Okrugli stol*

B. RUŽIĆ, Crna vrata

praksom lik. pedagogije i dječjega stvaralaštva. God. 1993. darovao je Slavonskome Brodu antologijski izbor svojih djela (oko 300) za Galeriju Ružić.

BIBL.: *Djeca crtaju*, Zagreb 1959.

LIT.: R. Putar, Branko Ružić, ČIP, 1959, 84. — A. Čelebonović, Branko Ružić (katalog), Zagreb 1963. — B. Gagro, Kipar Branko Ružić, ŽU, 1967, 3—4. — D. Dragojević, Hrvatska poslijeratna skulptura u drvu, Razlog, 1967, 5. — Ž. Sabol, Istina u obliku, Telegram, 1972, 57. — Ž. Čorak, Kvadratura kipa. Skulptura Branka Ružića, Teka, 1972, 1. — Z. Mrkonjić, Skulptura Branka Ružića, Republika, 1973, 11. — M. Šolman, Ružić, Zagreb 1975. — K. Bogdanović, Branko Ružić, Umetnost (Beograd), 1979, 66. — I. Zidić, Branko Ružić (katalog), Zagreb 1981. — M. Pejaković, Branko Ružić — retrospektivna izložba (katalog), Varaždin 1986. — Z. Rus, Postojanost figurativnog 1950—1987 (katalog), Zagreb 1987. — M. Šolman, Branko Ružić (katalog), Zagreb 1990. — Lj. Domić, Branko Ružić: Majstoru Radovanu (katalog), Zagreb 1991. — R. Ivančević, Branko Ružić (katalog), Zagreb 1993. — Branko Ružić — Uvod u donaciju (katalog), Slavonski Brod 1993. M. Šo.

RUŽIĆ, Ivan, pravnik, političar, donator (Hreljin, 29. VIII. 1849 — Zagreb, 22. I. 1915). Radio kao odvjetnik u Sušaku i Zagrebu, bio zastup-

nik Stranke prava u Saboru, pisao je rasprave o pravnoj povijesti Hrvatske. God. 1892. poklonio je Strossmayerovoj galeriji vrijednu zbirku umjetnina (34 slike i jedan crtež) kupljenih u Italiji. U donaciji se ističu slike B. Garofala, R. Vannija, pejzaži J. F. Van Bloemena, A. Bloemaerta, C. Poelemburgha i dr.

LIT.: Sto godina Strossmayerove galerije (katalog), Zagreb 1984.

R.

RUŽIĆ, Vojka, slikarica i keramičarka (Split, 11. XII. 1919 — 12. XI. 1992). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1951. Slikala mrtve prirode, portrete i lutke u intimističkim i nostalgičnim ugođajima. Vezala se na tradiciju, a u kromatici davala prednost zagasitim tonovima (*Majka u koroti*, 1949; *Interijer*, 1983; *Cvijeće*, 1985). U obojenoj keramici ostvarila sklad suvremene geometrijske dekoracije i tradicionalnih oblika. — Samostalno izlagala u Splitu (1964, 1969, 1977, 1985) i Rimu (1965). Posthumna joj je izložba priređena u Splitu 1993. D. Kt.

B. RUŽIĆ, *Kafka III*.